

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Dominica Secvnda Adventvs.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

aem illam generalem, quae per vniuersum terrarum orbem inualeſcet; quando nimirum intelligentiae coeleſtes palpitabunt, homines in desperationis abyſſum ruent, caeli tepidabunt, elementa inter ſe conſpirabunt montes concutentur, turres & arces ad terram concident, beſtiae morientur, terra tremet, Oceanus intumeſcet, natura ipſa obſtupelcet, infernus patens habit, totuſque terrarum orbis diriffimo incendio deflagabit, quando nimirum tribulatio erit, qualis non fuit ex quo homines in terra viuere coepere.

Tu vero ſumme & metuende Iudex, antequis maieltatem omnes nos comparere oppotter, Praeſes aeternae, caeli terraeque rex, nobis propitiuſ es, furor aeternuſ mitiga, iram compelle, tuarumque te creaturarum tangat miſeratio. Quis vero peccatis indulgeat, quis te ad iracundiam prouocet, ſi tam rigide ſingula delicta examines? quid peccator agat, ſi ex rigore cum illo egeris? Vix iuſtus ſaluabitur, quid igitur impio fiet? Angeli tremant, quid igitur acturi ſunt homines? totus orbis plangent & eiulabit, quis ſecurus eſſe poterit? Recordare obſecro Domine creatos nos eſſe vt ſaluemur, non vero vt animae perniciem incurramus: ideoque oſtende nobis misericordiam tuam, iuſticiam illam nimiam moderare, delictorum noſtrorum memoria exue, & quidque nobis ad meritam deeſt, tua benignitate elementer ſupplere dignate.

Matth. 25, Placidam illam pro nobis ſententiam, *Venite benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum a conſtitutione mundi*, pronuntia: ſententiam ſcil. beatitudinis aeternae cuius nos compoſes reddat Pater, & Filius, & Spiritus S. Amen.

D O M I N I C A S E C U N D A

A D V E N T V S.

Partes Concionis.

1. De neceſſitate tribulationum iniuſtis.
2. Herodianiſ malitia: & aliarum mulierum.
3. De luxuria malitia.
4. De captiuitate Ioannis documenta.
5. Ioanne captiui percunctatio.
6. Chriſti reſponſio.
7. Nota Praedicatorie.
8. Ioannis praconium.

Cum audiuiſſet Ioannes in vinculis opera Chriſti, Matth. 11.

F I G V R A.

Elias Propheta cum igneo curru in aera mirabiliter ſubuectus eſt: Propheta-rum filii repentino illo diſceſſu aut potius raptu non parum perculſi fuere, atque in primis diſcipulus illius Eliſaeus, qui eodem per montem & conualles, eius quaerendi ergo, deſtinauit, quem cum triduo quaſiuiſſent, nulla ratione inuenire, aut vbi nam locorum ageret, intelligere poruerunt. Sciebat quidem Eliſaeus a Deo illum in caelos raptum, ſed vt omnem ex animis eorum ſiniſtram opinionem dubitationemque auelleret, illucque eos emiſit, vt illo minime reperto, vere in aethera ſubuectum crederent. Simile quid hodierno in Euangelio videre licet. Cum enim Meſſias in munduſ iam veniſſet, & hunc Ioan. diſcipuli mirarentur ſed Meſſiam eſſe in animuſ ne inducere quidem poſſent: ad Chriſtum magiſter eos, quo certiores recderentur deſtinat, non quod ipſe de rei veritate vlla ratione dubitaret, ſed vt omne dubitandi occaſionem aliis praecideret, vt nimirum, viſis quae paſſim per Iudaeam edebat miraculis, ſiſtenter crederent eum ipſum eſſe, & non aliuſ, qui in mundo a longo iam tempore exſpectatus erat. Ipſum huius Domineae Euangelio declaratur, quod praſenti vobis concione exponere iam contendam: quod vt in maiorem Meſſiae gloriam, & viuacius praecurſoris eius Ioannis encomium cedat, Deipare patrocinio Spiritus paracliti opem poſtulemus, dicamſque omnes in genua prouoluti, *Aue Maria.*

Sapientiffimus mortalium Salomon, eum iuſtorum fortem beatitudinemque deſcriberet, tribulationibus eos, non ſecus ac flamma aurum, a Deo probari ſolere perhibet haſce verbis, *Tanquam aurum in fornace probauit el deus Dominus.* adeo vt quod ignis & caminus auro, hoc iuſtis ſint afflictiones & tribulationes. Sapienti ſuffragatus eſt Iob, qui hoc ipſum ſeſe expertum tradit: *Quaſi aurum* inquit, *quod per ignem tranſit, probauit me Dominus.* Teſtantur idem omnes veteres ſancti quorum omniuſ nomine Dauid loqui, velut

4. Reg. 2.

Tribulatio, ne probatur iuſti.

Sap. 3.

Iob 23.

Inter-

Psal. 63.

Interpres, coactus, in genere cecinit. Quoniam probasti nos Deus, igne nos examinasti sicut examinatur argentum.

In excidio & direptione Ierichuntina omnia in cineres & fauillas redacta sunt, præter aurum, argentum & vasa ænea & ferrea, quæ in vsum suum referuari voluit Dominus, quo in tabernaculo consecrarentur. Mirum profecto rebus incendio consumptis, solum metallum iustum referuari, quo Domino offerretur. At mystice hic significatur, quod quemadmodum aurum, argentum, æs, & ferrum flammis resistit: ita iusti ferro & ære duriores, igni tribulationum nequaquam cedant, sed omnibus in vniuersali orbis ruina deperditis & deletis referuntur, ac velut vasa in honorem Altissimi consecrata, eiusque seruitio dedicata, in diuinæ maiestatis thesauris seponantur ac secludantur.

Et quoniam Theasaurorum mentio incidit: David vates cum quæcunque in domo Domini, diuinæque maiestatis thesauris reperiuntur recenseret, in primis ventos & turbines enumerat: dicens, *Qui producit ventos de thesauris suis.* Quotquot locum hunc attigere Patres litera seposita, mysticum consecrantes sensum, per ventos hos, tribulationes, quas Deus interea dum hic viuimus, terra marique emittere consuevit, ut iisdem iustos locupletet ac ditet, intelligunt. Habet Deus diuitias, habet & thesauros: gloria inter diuitias reperitur, *Gloria & diuitia in domo eius*, sed venti in thesauris illius reconduntur: *Qui producit ventos de thesauris suis.* diuitiæ quidem omnibus communes sunt, sed in solos amicos thesauri hi tribulationum effunduntur; quibus eos hoc in mundo ditat.

Cum anxia illa sponsa, dilecto maxime in omnibus gratificari cupiens, quo eum in sui amorem excitaret, atque omni voluptate afficeret, hortulū exornasset, eumque muro altissimo comuniisset, arbores in eo varias plantasset, fontibus vberimis atque limpidissimis torulos illius irrigasset, ac variis eum floribus repleuisset: ventos inuitauit, ut hortum circum vndique persflarent, sed ventus turbulentissimos, quales sunt Auster & Notus, Boreas & Aquilo, quorum hi frigidi & vehementes, illi pluuii & nubili: *Surge Aquilo, &*

Cant. 4.

veni auster, persfla hortum meum, & fluent aromata illius. Electorum animæ, veræ summæ Dei sponsæ velut horti quidam voluptatis ac pomaria sunt, in quibus virtutum arbores, gratiarum fontes ac fluentia, bonorum & sanctorum desideriorum flosculi, meritum fructus constiti reperiuntur: quæ omnia excrecere & exurgere in altum nequeunt, nisi Austri Aquilonisque tribulationum insurgant, & eosdem persflent: qui quo turbulentiores & austeriores, quo & fauentiores & meliores.

Angeli illi, de quibus in Apocalypsi, quos Deus ad terram, maris, arborumque excidium emiserat, priusquam rabiem suam exerceret, ventorum alas continuere, ne terram & mare afflarent, & arbores, spiritu destitutæ animali exarescerent. Diaboli quoque, angeli illi exterminatores, quos Deus in mundi hominumque ruinam constituit, priusquam damnum aliquod inferant, tribulationum ventos sistunt, atque omni ratione impedire conantur, ne illi continentem & firmam Religionis terram, & inconstans mundanorum mare, atque proceras electionis arbores id est iustos, affluant. Sciunt enim, omne ab iis nostrum ac totius orbis bonum & salutem animarum dependere: quibus flabris si careant, perniciem, infortunium, & tuinam sempiternam incurrant necesse est. Mare namque, si venti in ipsum vires non exerceant, ad quid foret vile? terra quid sine Zephyri afflatu produceret? quos fructus progignerent arbores, si ventis non peterentur? Quænam vero in hominibus si tribulationum expertes viuant, virtutes reperientur? qui enim ventos hos excludit, omnes virtutes excludat necesse est. Dicendum est igitur munda- Impii nulli nos, quos ventos aduersus non sentiant, quod tribulatione perpetuo prosperitatis tenore recreentur: & nibus inquiete assidua gaudeant, virtutum fructibus non abundare. Quam quietem & multatus quodammodo Propheta, ait, *Zelami super iniquos pacem peccatorum videns.* perinde ac si dicere voluisset, fateor Domine, ac veniam deosco, me cum iudiciorum tuorum abyssum penetrare non valerem reprobos pacem inuidisse, eorumque sortem & beatitudinem quæ illis perpetua erat, nullisque tribulationibus turbi-

Apo. 7.

Psal. 134.
Venti tribulationum in thesauro diuino.

Psal. 111.

Psal. 134.

Psal. 72.

4. Reg. 1.

Ex binibus permista, exoptasse. Sed ne quid nimis, o vates. Nescis enim, nescis quantum turbines hi procellæ que vtilitatis afferant.

Tribulationes turbini- bus cõ- feruntur.

Cum in Scriptura Eliæ raptus describitur, curru flammeo in cœlum subuectus, & turbine quodam procelloso velificante sublatu diceitur. Per turbinem autem, & non per placidum aliq̃ ventum vel auram, raptus traditur, vt legentibus constaret, per tribulationum turbines, & afflictionum procellas, quas in hac vita patiuntur, non vero per placidos prosperitatis & lætitiæ Fauonios, instar Eliæ in cœlum se subuehentos. Nam vt venti festucas in altum & cœlo tenus librant, ita tribulationes animas fidelium in altũ sustollũt.

Psalm. 24.

Hinc Psalmo xxxi v. quo in loco Vulgata præfert, *Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt*: Hieron. ad fontes Hebraicos interpretatus, legit, *Tribulationes cor meum sursum ferre fecerunt*. Id est, summa mundi prosperitas voluptatēq; animum meum ad terram deiecerunt, & quodammodo afflixerunt: sed tribulationes & aduersitas eundem auulserunt, & ad Deum contemplandum sustulerunt, vt mundo etiam bellum indixerit. Atq; vt tonitrua sterrentes excitant, tremorem incutiunt, hominumq; oculos adaperiunt: nõ secus & tribulationes, quæ animas peccatorum somno sepultas excitant, oculos homini aperiunt, formidinēq; inuiciunt, ac paucis vt cõplectar à terra, cui adhærescimus, violenter diuellũt.

Gen. 8.

Tribulationes cum diluuii fluctibus cõ- parata.

Quanto magis arca Noe fluctibus & procellis agitabatur, tanto & cœlo fiebat vicinior. Vita hæc, Auditores, merũ diluuiũ est: ipsi iusti arca sunt & nauis: tribulationes, vnda & fluctus: quæ quo magis ingruunt & frequentiores sunt, quo nauis euehatur, sublimis, cœlo propior, à terra fiat remotior. Ecquod obsecro diluuium fuit Martyrium & lapidatio Stephani; ecqui fluctus & procellæ vehemens ille lapidum imber? qui tamen quo densius in humeros illius ingruit, quo & magis eleuatur, vt terræ tandem conspectu amisso cœlorum ianuas conspiciat, clametq; voluptate perfusus: *Video cœlos apertos*. & *la sum sta tem, &c.*

[Act. 7.

Sapius mecum demiratus sum, cur sponsa in canticis, dilecti sui pulchritudinem ac perfectiones describens, staturam eius palme

comparet: *statura tua assimilata est palme*: & cur alibi de seipsa dixerit, *Quasi palma exalta sum*; atq; hæc tandem occurrit ratio, quod palma quo grauetur magis, quo & exurgat altius contraq; pondus obnitatur: quæ & ingentis cuiusdam virtutis, nullaq; aduersitate domabilis emblema est. Mystice autem hic innuitur, animas, quæ vere Christi sponsæ sunt, quas fides in baptisinate ei coniunxit, vt apud Prophetam legimus, *sponsa esto tibi in fide*: palmæ per similes esse: quo enim magis hic tribulationibus & afflictionibus premuntur, quo & caput erigunt altius, cœloque viciniores fiunt, infractæ & inuictæ nullisque casibus succumbentes.

Cant. 7. Eccl. 7.

Ose. 2. 1

Instrumenta musica prius manib. percurri debent, quam sonitum edãt, & quo feriuntur viuacius eo & sonant iucũdus. Hoc quidam emblemate virtutem expressit: varia namq; instrumenta musica, vt testudines, tibias, citharas, cymbala, psalteria, & sistræ, simul cõgessit, & hanc epigraphem addidit. *Non percussa sileas*. Cuius hic erat sensus: virtutem nisi percuteretur & moueretur, nullum edere sonitum & iustos probatq; vitæ homines, qui vere instrumenta musica sunt, laudes diuinas quotidie decantantia, nisi ad viuum feriantur, & tribulationum plectro aut digitis hoc in mundo ranganur, nullam famam acquirere, inglorioq; abire, at mox vt ab illis tangi cõperere, iucundissimum sonum & harmoniam suauissimam edere. Tunc demum virtus per nubila splendet, animus indies excrescit, ac robur eorum exferere se per aduersitates incipit.

Similo.

Iusti instru- mento mu- sico collati.

Exemplum nobis hodierni Euangelii le. Ioannis Baptistæ suppeditat, veram inquam virtutis imaginem Ioannem Baptistam, deserti incolam des. Eremitarum decus, pœnitentiæ speculum, Messia: prodromum, regum terrorem & flagellam, angelum deniq; cœlestem humano inclusum corpori, hodie scilicet in carceri includitur, ferro grauatur, manus pedesque vincitur, & supplicio destinatur, hic ab incestuosa Herodiade, illinc ab bipedum crudelissimo Herode Tetrarcha ad necē quæ situs. Ingens profecto tribulatio, ingentes turbines & procellæ: verum egregia etiam virtus, ingens animus, ac robur heroicum! quo

enim.

enim plus affligitur, quo & maius meritum ostendit, & Dei gloriam & animarum salutem magis cordi habet. Audite quid de eo dicat Euangelium: *Cum audisset Ioannes in vinculis opera Christi*. De Ioanne primum sermonem institutam, de vinculis scilicet eius captiuitate, carcere, deq; discipulorum illius missione: deinde Christum in scenam producendam, miracula patrantem, encomiaq; in Ioannem plurima coram vniuersa multitudiae effundentem depromam. Auribus porro me benignis ac solita beneuolentia audite.

Crudelis
tragœdia
Ioannis de-
collatio.

Principio igitur, ipso Euangelii in limine, tristis ac luctuosa occurrit Tragœdia, qualis vix vnquam mundus exhibuit aut spectauit. Argumentum est, innocens viri decollatio, idq; ob diuini honoris zelum, & quod veritatem coram rege truculentissimo non erubuerit confiteri: Actores sunt, Herodes, Herodias, & Zachariæ filius Ioannes; theatrum & scena, ipsa regis Iudeorum aula: prologum ipse agam. Ut igitur quam gero, personam representem, eremicolam vobis sanctissimum, viginti quinque ipsis annis desertum incolentem, ac per solitudinem, singulari penitentiae vitæq; austerioris exemplo vagarus est, exhibeo, cameli exuuias indurum, locustis & melle siluestri victitantem, & hunc diuini honoris zelo actum saluissq; animarum siti astuantem, dum abominaciones quæ in regia perpetrabantur minime ferret, hodie solitudine egredientem, Ierosolimam petentem & aulam Herodis ingressum his cum verbis corripientem; *Fama est, Domine rex, fratris te thalamum incestuoso concubitu violare: qua permotus solitudine excitus urbem adii, quo te peccati illius enormitatem turpitudinemque edocerem, & officii tui commonefacerem: in castus namque te reum constituis, Deum ad iracundiam prouocas, omnibusque subditis es offendiculus. Quamobrem rebus tuis*

Oratio
Ioannis ad
Herodem.

Matth. 4. prospice, & saluti consule; nam non licet tibi
Marc. 3. habere uxorem fratris tui Philippi.

Fuere nonnulli, qui hanc Ioannis castigationem accuratius inquirentes, dixerunt Herodem ab eo reprehensum, quod in legem Moisis peccaret, fratris uxorem ducendo, ex qua iam liberos suscepisset. Scriptum siquidem

est in Lege: *Quando habitauerint fratres simul. Deut. 25. & vnus ex ea absque liberis mortuus fuerit, vxor defuncti non nubet alteri: sed accipiat eam frater eius. & suscitabit semen fratris sui: & primogenitum ex ea filium nomine i' eius appellabit, & non deleatur nomen eius ex Israel.* Si vero ex defuncto liberi supererant, matrimonia hæc illicita & incestuosa censebantur. Vtrum vero Philippus hic defunctus ac superstes fuerit, Herode uxorem illius sibi sacrilego concubio copulante, nemo iuxta Augustinum, tuto dixerit, cum sit incertum; constat tamen filiam ex eo superstitem fuisse quam Euangelium nobis describit. Quidquid sit, certum est, Herodem in legem diuinam, fratris uxorem sibi copulando, peccasse, & merito à Ioanne idcirco reprehensum fuisse.

Alii vero, vt Tertullianus & Montanista, qui monogamiam asserentes à secundis nuptiis abhorrebant, aiunt ideo Herodem castigatum fuisse, qd Herodiadem ducendo secundas nuptias adtulerit; verum Iosephus, & illustris Cardinalis Baronius, cæteri que Patres, alterius opinionis sunt: aiunt quippe Herodem ob solum incestum, & scandalum, quod ex eo subditi patiebantur, à Ioanne reprehensum, atq; hoc verba illius indicant, *non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Perinde ac si dixisset, multa quidem scio licita sunt Regibus, quæ aliis negantur; at quæ ad legem diuinam spectant, multo tibi minus quam aliis inferioribus, violare licet. Scias igitur velim, fratris tibi uxorem copulando, diuinis te legibus aduersari, iustitiæ statum euertere, honorem tuum prostituere, famam offuscare, homines simul & Angelos offendere, & ea quæ tibi penitus illicita sunt, agere.

Sed, o ingratitude singulari! sancta hæc reprehensio & amica correctio infelici, pro dolo: mercede compensatur, opus sanctum sanguineo donatur præmio, ipse præco carceri includitur, in iudicium vocatur, regē aduersarium patitur, aulicis & purpuratis exosus est, & omnes eū ciues morte dignū censent. Et quamobrem dicat Marcus; *Ipse Herodes misit ac tenuit Ioannem, & vinxit eum in carcerem propter Herodiadem uxorem Philippi fratris sui.* Dux femina facti; sanctum virū in carcere coniici impia iubet mulier, mulier scelestæ, mulier

*Libro de fili
& oper. 6. 3*

*Libr. 18. an.
Iud. capit. 7.
Baron. tom
2 ann. Chri-
sti 31.
Matth. 14.
Marc. 6.*

*Ingratitudo in S. Io-
annem.*

Marc. 6.

II. mulier, cuius incestum reprehendebat: Ecce
Feminae fra- quænam, Deus bone, rabies est, in amicum
extrema est. correctorem conspirare, medico mortem &
necem moliri, omnes aduersus innocentem
concitare, non vereri eum quem omnes vt
Messiam suspiciunt; honoris & decori limites
transilire, virtutem calumniari, viros sanctos
carceri tradere, vinculis denique mancipare
eum, quem omnes velut Deum colunt & ad-
orant? At nemo miretur, femina est, in qua
nimirum furor & ira extrema sunt, & omniũ
aliorum iram superant. Vnde Ecclesiast. *Bre-
uis omnis malitia super malitiam mulieris.* Hinc
Dominus, cum innuere vellet, Israelis se am-
plius misereri nolle, sed indignantis instar,
summa in eum seueritate animaduersurum
filiam in scenam produxit; Prophetæ quippe
Osee præcepit, vt confestim vxorem duce-
ret primamque quam ex ea susceperet filiam,
*Atque misericordia, nuncuparet, quod nullam
amplius Israeli misericordiam esset ostensu-
rus; Voca nomen eius absque misericordia, quia
non ad illam ultra mi erere domui Israel.* adeo vt
nullum ad exprimendam malitiam crudeli-
tatemque aptius reperire emblemata aut sym-
bolum potuerit Deus, quam mulierem. Igno-
scent hic mihi, spero, honestæ ac piæ mæres,
nam non nisi impias & scelestas mea iam ferit
oratio.

Zach. 6. Zacharias Propheta inter ceteras, quas ha-
buit visiones, vidisse se ait mulierẽ in medio
amphoræ constitutam, massam plumbeam
ore gestantem. Cumq; anxius hæreret & du-
bitaret, quid portentum hoc designaret, di-
centem audiuit Angelum: *Hæc est impietas,* &
profecto quam apposita ad propositum nostrum
ad depingendã namq; impietate & improbi-
tate nulla cõuenientior haberi figura potuit,
quam fœmina. Vt & interea hic de plumbo,
quod ore eius infertum erat, taceam, existi-
mo per amphoram & infundibulum, cui in-
cidet, quod vtrinq; patet, nihilq; continere
potest, tacite femineam garrulitate designari,
que hæc & illac perstruat, nihilq; celare possit;
atque ideo forsitan aliam illam plumbum ore
præferre, vt mulieri silentium custodiendum
esse demonstraretur. Sed ad malitiam eius, cu-
ius occasione in hanc digressionem descen-
dit, reuertatur oratio.

Tom. I. Pars Hyemalis.

Ioann. in Apoc. mira se quædam prodigia
vidisse ait, & imprimis nouum quoddam lo-
custarum genus, quas equis ad bella pfectu-
ris, similes fuisse scribit, caudas scorpionum,
dentes leonum, & capillos mulierum habentes,
& nocendi hominibus potestatem ade-
ptas. Mirum profecto, Spiritum S. vt locusta-
rum harum pestem exaggeret, omnem que in
mundo haberi potest, crudelitatem coacer-
uantem, vt rabiem equorum bellis assuetorũ
viris scorpionum, dentes leonum, capiti ea-
rum, velut malitiæ omnis & crudelitatis sum-
mum, feminae capillos imponere voluisse: vt
scilicet nihil in mundo virulentius ac deterius ea
haberi posse demonstraret, ac malitia mulie-
ris, non secus atq; aspidis veneno, virum oc-
cumbere & labefactari.

Malitia mu-
lieris omne
crudelitatem
superat.

Idem alio in loco vidisse se scribit femina
virulentam ac pestiferam, quæ bestia septem
capitibus instructa, & decem minitanti cor-
nibus infideret, & varia blasphemiarum no-
mina contineret, purpura & coccino indu-
tam, auro fulgentem, ac crudelem quam que
maxime, vt pote que sanctorum ac martyrum
Iesu Christi sanguine ebria esset, & cui nomẽ
Mater fornicationum & abominationum terra. Apoc. 17.
Morali ænigmatis huius significatione sepo-
sita, ac literali maxime inhaerendo atque alle-
goricam hinc inde permiscendo, veram hic
malitiæ mulieris imaginem proponi sentio.
Nam quod bestia septem capitibus, & decem arma-
tæ cornibus infidere dicatur, eius hic garruli-
tatem denotari existimo, vt pote q̄ plus quam
alii septem loquatur, cum septem capita &
linguas habeat: milleque artibus & rebus
instructa sit, quarum figura decem illa cor-
nua esse perhibentur: at hæc non nisi peruer-
sitate illius explicant, quia nomina eius blas-
phemiis, & maledicentia plena sunt. Purpura
porro & auri fulgor, superbiam & fastum de-
notant; sanguis autem quo ebria fingitur,
crudelitatem.

Vera quin etiam hic Herodiadis nostræ
imago representatur, & in hac meretricis,
velut in tabula mores eius & agendi ratio ad-
viuum depicta leguntur. Videte enim, vt ho-
die instar bellæ truculentissimæ defæuiat,
spumet, efferascat, mille hodie cornua assu-
mat, mille rebus machinetur, quo de in-
nocuo

Herodias
per mere-
tricem Ba-
bylonicam
denotatur.

D nocuo

nocuo sancto que viro vindictā sumat. Videte quinetiam, vt turgat & superbiat, quæ & reginæ luxum ac ornatum præferat, regiaq; pellex sit. Videte quam vere fornicationum, abominationum, & incestuum omnium in Iudæa mater appelletur. Videte inquam, vt sanguine Ioannis Baptistæ ebrīa sit, quem in carcerem conici, vinculis constringi, & ad necem conquiri iubet. O malitiam intolerabilem & extremam! ô rabiem barbarā nimis & intolerabilem! ô affectus nimum crudelēs! Ita porro exclamare me cogit Origenes, qui in peruersas inuectus mulieres, hac eas fuligine inficit. *Mulier caput est peccati, arca diaboli, expulsio paradisi, corruptio legis antiquæ.*

3. Reg. 18. 19. Nunquam Elias Propheta impii Achab crudelitatem timuit: tamen in regno eius quadringētos pseudopphetas interfecisset: Achab Regem timuit. conquiri cerneret, ac compertum haberet, quanta illius malicia & furor esset, vrbe deserta, solitudinem petiit, & cauernas ferarum incoluit, atq; in tantum eius potentiam veritus est, vt priusquam in manus illius incidere, mortem à Deo velut laborum suorum præmium enixissime peteret, vt scilicet ipsa ærumnarum & calamitatum filum præcideret. Audite, vt imis cauernis exclamet, *Obsecro Domine, tolle animam meam, &c.* Vnde manifestum est, nihil esse furore muliebri formidabilius, nec simile quid ei reperiri posse, præsertim cum mulier princeps furorem induit & lasciuos ac furtiuos amores consecratur.

Imago Ven-
neris in vr-
be Megalo-
politana.

Historia monumentis proditum est, Megalopolitanos simulacrum quoddam Venereis erexisse, eiq; inscripsisse: *Dea ma. binatrix & artifex.* Docere scilicet volebant, nihil difficultatis esse, quod nō Venus & amores impudici, quos hodie tamen mundus adorat, non adeant, & quiduis eadem, quo voluptatis compētes fiant machinari. Cui enim delicto ignoscunt? quam vero crudelitatem non exercent? quam impicitatem illicitis amoribus satisfacturi non ostendunt mortales? vnde Poeta,

Ouid. i. *Al-*
san. orph.

*Et nil est, quod non effreno caput amore
A sit.*

Hæc porro Venus ipsa Herodias est, quam

in magna illa & sancta Ierusalem Herodes adorat & supplex colit: ipsa pessimi consilii & damnosi artificii machinatrix, qua instigatrice Phoenix ille mundi Ioannes, gemma sanctorum, & Iudææ Propheta in carcerem detruditur.

Rex quidem fieri iubet, ast amor suggestit III. & consilium dedit, sceleratus ille cupidus Amore cæ-
mum illius eo perpulit: ille, ille tantæ impie- des Hero-
tatis auctor est, ille eum excæcat & fascinat, des Ioannē
vt propter Herodiadem, delicias illas crude- in vincula
les & amaras, virum sanctissimum in carcerē conuicit.
compingat, cōpedibus grauet, vinculis con-
stringat. Cæcus igitur reuera amor est, tum
quod inter impares aliquando coalescat, tum
vero quod mentem hominis penitus obnu-
bilet & excæcet. Vnde Propheta, *Fornicatio* P^{sal.} 4.
& Vinum, ebrietas auferunt cor: quibus in
verbis duo notanda occurrunt. Primum,
quod amor & voluptas homines vsu rationis
priuet, & in bestias quodammodo transmu-
tet. Dauid siquidem hoc scelere inquinatus,
cor se & mentem amisisse confitetur, & aliud
& nouum quidem à Deo postulat: *Cor mun-* P^{sal.} 56.
dum crea in me Deus. Alteram, quod fornicationem vino comparet: nam vt ebrius iudicio & ratione destitutus est, & à bruto nihil omnino differt: ita & fornicator, illicitisque amoribus irretitus. Oculos in Herodem hunc conuicite, & videbitis eum mente orbaturum instar ebrii in peccato cespitare, nec posse consistere.

Infelix profecto peccatum & detestandū, Adulteriū
quod Dauid non alio, quam generali iniusti- malitia.
tiæ nomine nuncupauit: *Non domineur,* in- P^{sal.} 118.
quit, *mei omnis iniustitia.* & alio in loco infer-
nale barathrum appellauit; *Confitebor tibi Do-* P^{sal.} 138.
mine Deus meus in toto corde meo, & glorificabo
nomen tuum in æternum, quia misericordia tua,
magna est super me, & eruisi animam meam ex
inferno inferiori. Perinde ac si dixisset: Quan-
tam mihi gratiam, benignissime Domine è
peccato me carnis educendo contulisti; si enim certissimum est, peccata infernum quendam esse; hoc profecto omainum infimus est & profundissimus, è quo non nisi difficulter quis egrediatur. In quem sensum interpreta-
tur psalmum hunc Euthymius, & per infernum inferiorē adulteriū peccatum intelligit.
Grauiss.

III. Gravissime porro Deus in fornicatores & adulteros animadvertere solet, adeo ut cum omnes propemodum homines hoc irretitos peccato videret, gemens dixerit: *Delebo hominem quem cœcavi, a facie terra, ab homine usque*

Gen. 6. ad animantia, a reptilibus, & ad volucres cœli, &c. Ecquænam illa, Deus bone ira tua? nulli omnino animali parcere vis; nisi solis piscibus, qui quod non ceterorum animalium instar per copulam carnalem, sed alia quadam ratione honestiori, generent, castitatis & puritatis symbolum sunt. Hinc Dominus, eos solos excipiens, in cetera animalia animadvertere proponit. Vnde manifestum redditur, magno Deum peccatum hoc eiusque sectatores odio prosequi. Et est reuera detestandum ac fugiendum, propter varia quæ id ipsum comitari solent mala, atque ob hoc Eremitarum princeps in carcerem coniectus est.

Magna elucet iniustitia in eo quod Herodes Ioannem in vincula coniecit. Herodis scelera.

In quo magna omni ex parte elucet iniustitia. Quoad Ioannem imprimis, qui nihil unquam deliquerat, virtutum omnium speculum erat, cœlo gratus, angelorum socius, mundi fax, Messie præcursor, penitentiumque dux & coriphæus. Quid non offenderet is, qui desertum incollebat, omnium rerum secularium inopia laborabat, nemini gravis aut iniurius, sed omnes ad penitentiam inuitas? Deinde quantum ad Herodem, vixit quo nullus in orbe nequior aut scelestior vivebat qui templum profanauerat, sacerdotia inuaserat & indignis contulerat, imperium perfunderat, leges omnes & cultum diuinum, ac sancta ipsa conculcauerat: qui civium depulcator, nobilium prædo; bonorum flagellum, populi tyrannus, filiorum suorum tortor & carnifex, externorum vastator, patriæ pestis, regni labes & ruina erat. Et præsertim quoad Herodiadem, Aristobuli filiam, mulierem perditissimam, scortum illud publicum Herodis, pellicem Iudeæ propudium, lasciviæ fomitem, animarum firenem, Veneris mancipium, illicium libidinis, scelerum artificem, vinculorumque Ioannis Baptistæ machinatricem. Huic nempe vni carcerem & compedes innocuus Domini pœursor acceptos referat necesse est.

Item Herodiadis.

Causa captiuitatis Ioannis.

Nulla autem carceris captiuitatisque illius alia dari potest ratio, quam quod veritatem

libere fuit confessus, regisque Herodis scelera magna libertate & confidentia corripuit. In tantum quippe tyrannus verbis viri exacerbatus est, ut ira furorque tumens mortem illius iurauerit, qui animæ regis vitam daturus advenerat. Prohi scelus, sed Principibus & magnatibus per familiare? qui nulla ratione veritatem patiuntur, vitiaque sua coargui aegerime ferunt. Hinc bene quidam magnæ auctoritatis vir mihi visus est dixisse, dum veritatem non magis Principum aures, quam thesaurus eorum, lucrum est proprio censu pecuniaque, sænore duodeno redactum, subire assereret: è duodecim namque verbis vix unum iis verum aliquis audeat dicere, adulatio siquidem in palatiis perpetuo dominatur, veritas autem exulat, & repulsam patitur, adeo ut ille vere audax dicendus sit, qui regibus & purpuræ veritatem loqui præsumat: hoc cum Psalmographus fecisset, magnum quid se fecisse gloriabatur, dicebatque: *Loquebar Psal. 118. de testimonio tuo in conspectu regum, & non confundebam.*

Principes veritatem exosi.

Amos Propheta cum regi Ieroboam veritatem olim diceret, atque illius idolatriam non ferret, summus eum Pontifex acriter veritate dilut loquacem & importunum, reprehendens xerit, arguere regia eiecit dicens: *Quænam illa tua temeritas est & audacia Amos? ecquæ dicendi libertas? quomodo ausus es regi veritatem in terra Bethel annuntiare? an non illius & principum omnium maiestatem veritus es? Quamobrem confestim hinc te protipe, fuge in terram Iudæ in qua quo minus libere loquaris, per nos non stabit: at hic, inter alienos, obrumesce, præsertim cum in aula verferis, & nemo regibus veritatem adaperire soleat. Vnde efficere volo, principibus & optimatibus omnem veritatem grauem & exosam esse, ac non nisi summo cum vitæ discrimine eandem in aula annuntiari.*

Deus cum Balthasaro Babylonicorum regi veritatem annuntiatam cuperet, illiusque impietatem coarguere, propheta alicuius admiculo non est usus, sed manum quandam cœlitus demisit, quæ è regione candelabri in patietis superficie, rege inspectante, veritatem describeret, ac linguæ vice quodammodo fungeretur. *Et apparuerunt digiti, quasi*

D 2. manus

manus hominis scribentis contra eam, delabrum in superficie parietis aulae regiae. Nostra siquidem in palatio manus inueniebatur, cuius tanta audacia ac robur foret, vt veritatem describeret; cœlitus autem, quam in hanc rem descendere, ac parietis linguam, omnibus elinguis, asseruere necessum fuit. Nullus igitur veritatem eloqui, ac praesertim coram optimatibus ac regibus, audeat.

Nathan Propheta, cœlitus ad Dauidi veritatem auntiandam, virtutemque illius castiganda destinatus, priusquam ad rem descenderet, longo & altius petito exordio vsus est; nec id, cuius gratia venerat, libere, sine ambagibus, ausus fuit aperire; sed parabolam insinuito parum, vt quidem exterius apparebat conducentem, narrare coepit: fuisse nimirum eadem in ciuitate duos, quorum vnus opulentus, alter inops & pauper foret, priori multa armenta & greges; alteri nisi vnicam ouiculam fuisse, quam à teneris domialuerat suam, atque instar filiae dilexerat. Superuenisse deinde diuiti hospites, quos conuiuio excipere pararet, pauperis illius ouiculam, suis parcendo iugulasse. Qua rex iniuria ad iracundiam prouocatus, morte illam castigandam censuit omnemque se daturum operam spondit, quo in peculaculum illum animaduertetur. Tum Nathan captata opportunitate, & veritatis absinthium, quod parabola hactenus melle texerat, detegens subintulit: *Tu es ille vir, qui fecisti hanc rem.* Vniuersa rei huius series, Prophetae exordium, inuentionesque & artes quibus regem aggressus est, euidenter demonstrant, quanta cum difficultate, ac discrimine principibus veritas declaratur. Exemplo sit, ne diutius euagari cogar, Ioannes Baptista, qui quod Herodi verum dixisset, in carcerem coniectus est, vitæque discrimen adiit.

2. Reg. 12. Haret igitur constrictus in carcere, & infamiae malefici alicuius aut homicidae cœpedibus grauatus iacet. O paradoxa inandita haecenus & inuisa! Hominem sanctissimum, Deo per familiarem: pontificis Zachariae filium in carcere gemere? manum illam, qua filium Dei demonstrauit, dum ait, *Ecce Agnus Dei,* vinculis constringi? Referre igitur huc Dauidicum illud licet, *Et nobiles eorum in manibus*

Career Ioannis & captiuitas exaggeratur.

Ioan. 1.
Psal. 49.

ferreis. Quid? linguam illam obmutescere, quae tam preclarum de Messiae diuinitate testimonium protulit? Libertatem illam in custodia constrictam teneri, quae tam sancte in vultu vixit solitudine? illum denique, qui Iordanis prius aquis Saluatorem mundi abluerat, proprio tandem sanguine tortoris manu ablucendum? O spectaculum tragicum ac nupquam visum! Interea Ioannes in vinculis suspirat.

Et profecto cum vincula haec considero, mille mihi conceptus animo obuersantur. Occurrunt in primis profunda illa & inscrutabilia Dei iudicia: vt nimirum iustos & innocuos, hic in mundo affligi & cruciari sinat, & hanc Ioanni Baptistae infamiam, iniuriam, iniustitiamque irrogari permittat. Quod alias expeditens Chryllostom. demiratus exclamat: *Ioannes magisterium vitae sanctitatis norma, sicut a virtute est in vinculis.* Atque hic aludens Psalmographus, & quam proxime sancti huius Episcopi verbis accedens, dicebat; *Nunquid cognoscitur in tenebris mirabilia tua, & iustitia tua in terra obliuionis?* Mundum hunc ecce terram obliuionis vocat; eo quod Deus bonos & malos, illos affligendo hos ex merito non castigando; oblitus videatur; & alio in loco non satis diuinam bonitatem demirari potest, quod impios diuturna gaudente vita permittat, ac rerum temporalium affluentia locupletet; vt eorum & sui quodammodo videatur oblitus, ait enim, *vsquequo peccatores Domine, vsquequo peccatores gloriantur.*

Secundo; aduerto hinc, Deo solenne esse vna cum afflictionibus & arumnis gratiam quoque elargiri, tristitiaque laetis temperare & prospera aduersis, adeo vt quamuis corpus exterius grauari & excruciaris sinat, animam tamen nunquam deserat, sed perpetuo eam custodiat ac tueatur. Hinc in libro Sapientiae legitur: *Iustorum anima in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis.* vel vt alia versio habet, *tormentum malitia, id est, peccati.* Vnde duo colligere licet: primum ingentem honorem & decus iustis accedere, quod in manu Dei versentur, quo ab eadem defendantur, quod etiam Angelus illa, qui Apocalyp. primo stellas manu praeferebat, significat. Alterum, Deum animas quidem electorum, quo

IV.
Varii de vinculis Ioannis conceptus.
x.

In hoc Euang.

Psal. 87.

Mundus terra obliuionis.

Psal. 93.

2.
Deus suos nunquam deserit.

Sap. 3.

gas

ens tūcatur, manu tenere, non autē corpora; & hæc quidem affligere & torquere, illas autem ab omni discrimine præstare immunes. Quod exemplo Iob Prophetæ fati probare licebit: in cuius quidem bona & corpus Satanæ potestatem dedit, animam vero ab omni impetu & casu tutatus est, acriter quippe veterat, ne quod in illam cruciatus genus exerceeret. *animam illius serva.* Ipse quoque vni-

Iob. 1.

genitus Dei filius, tristi passionis die, Patris æterni naturam perspectam habens, quamvis corpus suum desereret, idque tormentis exponeret & quodammodo prodigeret, de sola anima fuit sollicitus, quam in manus Patris commendavit: *In manus tuas commendo Spiritum tuum.* Cuius rei figura erat lectulus Salomonis, quæ ambiebant, vt plurimum sexaginta fortissimi Israel. Thalamus hic animam iusti, in qua Deus requiescere & dormire cōsuevit; armati illi custodes, gratiarum diuinarum præsidium, quæ die nocteque circum illam excubant, eamque circumcingunt, designant.

Luc. 23.

Tertio hinc discō quam fragilis & inanis sit mundi huius gloria, fauor, quamque leui & caduco nitatur fundamento, cum nimirum ille quem omnes paulo antè, vt Prophetam suspexerat, Messiam antè crederant, ad quæ legari à rege Herode destinati erant, hodie in carceribus gemat, & compedibus constrictus iaceat; ac breui carnificis mucrone vitæ amissurus sit. Hic renouatum videtis casum illum tragicum, quo Daniel, quem hodie super omnes regni Satrapas & principes euectū summis honoribus cumulatam vidistis, cras ad mortem condemnatus in lacum leonum conicitur. O rerū vices! ô honores nimium fugaces & fragiles! Paulus cū Lystris miraculose claudum ab utero matris pertransisset, pedumque vsum tribuisset, eius nouo hoc miraculo percussus, dixere ad inuicem: *Diu similes facti nobis de cœderunt ad nos:* atque idcirco Paulum Mercurii, Barnabam Iouis nomine donantur; quin & ipsi sacrificiuli ne-
tentes coronas & festa, victimasque domum illorum adducentes; iisdem illas immolare vult diis voluere, sed audire, quid mox contigisse Scriptura dicat: *Super uenerunt quidam Iudæi, & persuasit turbis lapidantes Paulum, tra-*

Cant. 3.

xiunt extra ciuitatem. Ecce qui paulo antè Mercurius habebatur, cui litare victimam sacerdotes volebant, mox vt maleficus & sceleratus quidam vrbe; velut ciuium consortio indignus, eiicitur. Hæc scilicet sunt metamorphoses & mundi inconstantia.

Mundi fauor inanis est & futillis.

Quarto notandum hic occurrit, ideo Ioannem in vincula coniectum, quod veritate aperuisset; vnde manifestum redditur, concionatorem libere loqui; nemini parcere, veritatemque sine vlllo metu proloqui oportere. Ideoq; vox illius tubæ comparatur clangentis: in Isaiâ quippe legitur: *Quasi tuba exalta vocem tuam.* Vt, quemadmodum tuba in castris omnes compellat, omniumque auribus instrepat, tam ducis quam militis, tam principis quam gregarii aut lixæ, ita vocem concionatoris in Ecclesia aduersus omnes exclamare, magnos & paruos compellare, principes & plebeculam ad pœnitentiam vocare, vitisque omnium sine vlllo discrimine bellū indicere debere, manifestum fiat.

Dan. 5. 12.

Idem Isaias vidisse se refert olim homines, qui leuitate nubes superarent: quod mysterium dum percipere nequiret, petiit à Domino, *Quis sunt isti, qui vt nubes volant?* Sancti Ecclesiæ Doctores; per hos non nisi concionatores intelligunt: quos ideo nubibus comparatos aiunt, quod quemadmodum nubes in aere suspensæ; spongiæ inquam illa naturales, dū aqua è terra & mari exsugunt, eandem, dum plena fuerint; hinc & illinc, sine vlllo discrimine, effundunt, nequaquã anxie vtrum in principis alicuius aut agricolæ agrum ea decidat; ita nubes illæ supernaturales Ecclesiæ, verbo Dei turgidæ, dum sanctū & benedictum Euangelii liquorem effundunt, promiscue illum sine vlllo respectu aut exceptione, tam in pauperis quam diuitis animam emittunt; & Dei indignationem eiusque iudicia; tam coram Rege aut Principe quam coram populo & indoctioribus, referre debeant.

Pal. 14.

Cum Ieremiæ Deus rerum futurarum uentus aperiret, ait: *Mittam eos multos venatores, & venabuntur eos de omni monte, & de omni co. e.* Locutus est haud dubie hic de concionatoribus, qui cunctis hinc mundum missi sunt, vt animas venentur, & in Dei cautes illiciant.

Concionator veritate celare non debet. Isai. 58. Concionatores tuba appellentur.

Comparatur nubibus.

Ierem. 16. Item venatoribus.

ciant. At in omni monte & colle venetur necesse est, imo in summis montium iugis, id est, in aulis ac palatiis Principum. Et vt venatores animosi nullum laborem subrefugiunt, per rupes & saxa repunt, in præruptos scopulos ascendunt, vepreta & dumos per-rumpunt, spinas perfringunt, modo vt lepusculum, modo vulpem, alias ceruum, & alias aprum aut lupum, vel aliam feram comprehendant & constringant, nulliq; parcunt animali: ita concionatorem honoris diuini zelo accensum, & animarum salutis siti laborantem agere etiam par est, nullam difficultatem metuat, nulli labori parcat, quo sanctam hanc venationem instituat, per omnes agros & siluas volitet, per omnia discurrat loca, tam per pauperum rabernas, quam magnatum palatia, vt ipsa etiam regum non obliuiscatur limina; modo agricolam simplicem, & instar leporis meticulosum; modo caudidum, instar vulpis astutum; modo ceruos, reges inquam; modo lupos & apros, depeculatores illos prouinciarum, in caestrahatur; atque ita in omni monte & colle venetur, omniaque ferarum genera consecetur. Hac porro ratione venationem instituebat Ioannes noster, qui cum deserta, siluas, rupes, agros, Palestinae montes, omnemque Iordanis ripam percurrisset, vrbes tandem intrat, palatia regum petit, vt in iisdem Herodem in caest pertrahat suos, sed, heu! fera elapsa venator in vincula incidit. *Cum audiisset Ioannes in vinculis.*

Matth. 11.

5. Virtutesho-
die constri-
ctus tenetur,
& vitia do-
minantur.

Luc. 18.

Psal. 28.

Luc. 21.

Quinto, vt allegorice aliquid proferam, cum Ioannem in Herodis Antipæ, filii Herodis Magni, Ascalonitæ, infanticidæ, carcere iacentem intueor, malum quid animo auguror, ac triste menti omen occurrit; Ioannes namq; gratiam sonat, qui cum hodie in vinculis esse scribatur, signum est, virtutes & gratias diuinas hodie captiuas detineri, vitia autem libere per omnia dominari. Et sane ita res habet, fides in primis compedibus constricta est; & hæresis impune grassatur. *Cum venerit filius hominis putat ne inueniet fidem?* spes quoque captiua detinetur, omnesq; mendacium consecantur; *Posumus mendacium spem nostram* Charitas quoque non amplius apparet, sed bellum inualefcit. *Surgit gens contra gen-*

tem, & regnum aduersus regnum. Liberalitas seruitutem seruit, & auaritia regnat; *à maiore Ier. 6. usque ad minorem omnes auaritia student.* Castitas comprehensa est, & libido libera vagatur. *Corrupti sunt; & abominabiles facti sunt.* Ioannes *Psal. 119.* denique qui virtutis symbolum est, vinculis constrictus tenetur: & Herodes qui scelerum sceptrum tenet late dominatur.

Sexto, zelum hinc & audaciam, & infractum Nulli Hæ animi robor in sancto hoc Anachoreta notat: rodem præter est: cum enim nullus omnino in Iudæa re- ter Ioannem periretur, qui Herodis peccatum arguere in- nostri, au- cestumque illius castigare auderet, solus Iosus est ro- annes eremicola, solitudinem egressus, inui- præchædere, cti profecto animi, id aggressus est. Ægyptii cum Pharaonis peruicaciam animique indurationem cernerent, nullus eum arguere ausus fuit: sed tandem serui, visis tot prodigiis dixere, *Vsquequo patiemur hoc scandalum?* Non *Exod. 10.* erant Principes, aut sacerdotes, non optimates, aut summates, sed vilia mancipia quæ regem reprehenderunt: nõ erat hic in vniuersa synagoga Scriba, aut Rabbi, nec in aula nobilis, nullus in concilio Senator, nec vllus in vrbe ciuis, qui eum taxare aut corrigere audeat: sed Ioannem deserto, eius coarguendi ergo, egredi necesse erat. Quam bene igitur de eodem prædixit Psalmista, *Loquebar de te, simonius* *Psal. 118.* *tuis in conspectu regum, & non confundebat, & eodem in loco aliis verbis. Defectio venit me pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.*

Septimo, e verbis Euangelistæ, quibus ad Ioannem in carcerem Christi miracula auditis Christi tu relata scribit, duo colligimus: primo, Io- miraculis annem non mediocre solatium malorumque spem con- leuamen in carcere, cum miracula Christi cipit. quæ discipuli hinc inde facta narrabant, audire, sensisse: *Cum audiisset Ioannes in vinculis* *Matth. 11.* *opera Christi.* Vt hinc disceremus, maximum nobis in morore & tribulatione constitutis solamen esse, sacras conciones adire, in iisq; miracula quæ de Christo narrantur, audire. *Matth. 27.* Secundo, Ioannem postquam saluatorem baptizasset, rarissime deinde cum ipso egisse, nõ quod illius familiaritate subterfugeret, quippe quod ardentissime cum illo agere, conuersari & loqui desideraret: & non mediocre gaudium sensisset, si miraculis illius interesset, conciones audire, coram eum videre, adorare quem

quem Deum nouerat, auxiliari, adesse omnique illi obsequium deferre potuisset: sed cum summum perfectionis gradum esse sciret, Dei voci obedire, quo nimirum nihil eidem esse potest gratius: præcursoris officio fungi, poenitentiam prænuntiare, quam cum illo agendo sibi vni prodesse & voluptatem propriam sectari maluit. Quo nos ille edocuit, non parum falli eos, qui indiscreto quodam zelo acti, ea ad quæ ex voto obligati sunt deserunt, vt alia quæ maiorem pietatem includere videntur, consecrantur, propriamque studeant consolationi. Verum ad quæ ex obligatione & voto tenemur, primo adimplenda sunt: Mose enim cum Deo agente, & ineffabili consolatione in monte Sinai perfructe, contingit populû per campos diffusum idololatriam exercere vituloque diuinos honores impertiri: quo viso, ait Dominus, *Descende cito, quia peccauit populus tuus*: quasi dixisset, Meditationem hanc cœlesti deferere, contemplationis solaminade-relinque, operi potius incûbe, & populo vt à peccato desistat, suggerere. Docemur hinc ea quæ voti & officii sunt, operibus voluntariis præferenda esse. Ipse quoque Dominus ac Redemptor noster pridie quam pateretur, in maxima licet angustia constitutus, & angelico colloquio perfruens, sepius orationem interrupit, vt videret quid rerum Apostoli agerent, eorumque inertiam & somnolentiam reprehenderet, & ad orandum ac vigilandum eos excitaret. Docere nos ex proposito voluit, ea quæ ex obligatione faciendâ incumbunt, ante orationem sensualem & contemplationis dulcedinem esse præmittenda. Quod egregio è veteri Testamento conceptu confirmabo.

1. Leuit. 11.

Scriptum in Leuitico legitur, nõ prius pacifica, id est hostiam voluntariam, vel ad beneficium aliquod à Deo obtinendum destinata offerri potuisse, quam legalia quæ in lege præcepta erant, oblata essent: adeo vt pacifica sacrificiis legis quodammodo inhærent. Quo disceremus, prius ea ad quæ nos lex, vota & officii obligant, faciendâ, ac deinde opera supererogationis, ad quæ propria voluntate impellimur. Ionathas cum feruore pugnandi teneretur, & viribus & animo fidens inimicos adortus esset, ac paulum mellis à summitate virgæ præter Saulis voluntatem

gustasset: quod in maiorem potius gloriam, & merito quidem, cedere debuisset, quod oculi eius illuminati essent, quod inimicos Domini profligasset, victoriamque amplissimam retulisset, à patre tamen Saule ad mortem condemnatus est, eo quod voluntate regia contempta voluntati propriæ & affectui priuato obsecutus esset, quamuis multo maior inde vtilitas secuta esset. Profecto quauis intentio nostra interdum, vt & Ionathæ, optima sit, & maioræ Dei gloriæ animarumque salutem respiciat, zelo proprio ducta: regulæque nostræ ac tutorum obliti mirabilia sæpe operemur, austeritates & poenitentias exerceamus, & victorias maximas de inimicis referamus: Deo tamen displicent hæc omnia, qui sæpenumero nos victoriis onustos ad inferos detrudit: Sed ad carcerem nostrum redeamus, videamusque quid ibidem captius Ioannes agat. Euangelista illum ait duos ex discipulis suis ad Christum misisse, vt ex ore illius scirent, num ipse verus Messias esset.

Torquent hic se mirum in modum S. Patres, vt Ioannis mittentis honorem tueantur. Variæ opiniones de hinc enim manifeste se colligere putant, Ioanni certo nondum constituisse, vtum hæc discipulo Christus verus Messias esset, nec ne: alii velororum ad ro, dubitasse eum tradunt, nõ an Messias esset Christus sed, an pro mundi salute mortem subiturus. Sed optime omnium mihi dixisse visus est Gregorius, dum ait, legationem hanc non alio respexisse, quam vt Ioannes certior fieret, num Christus ad limbû, Patres inde educturus, in propria psona descenderet: vel ut quidem sentit Chrysost. hanc legationem adornauit non quod sciret quod scire se velle demonstrabat, sed vt alii id scirent, discipulosque suos id ipsum edoceret. Equidem sanctorum patrum expositioni, quo ad sensum quidem literalem, inhærendo, quoad mysticum, multas ob rationes, easque egregias discipulos eum suos ad Christum destinasse dico, quarum hæc prima est.

Declarare se voluit, defunctorum sese rationem habere, & tam de mortuorum quam viuentium salute sollicitum & anxium esse: dum de mortuis ad Messiam legationem mittit, quascire laborabat, num ad limbû descensurus esset, vt inde patres educeret, & studium etiam suum

erga

V.

Homil. 6. in
Euangel.

3.

S. Ioannes
sollicitus e-

erga mortuos demonstrat. Simul nos edoce-
re, non solum viuorum, sed & mortuorū cu-
ram & rationem habendam. Hoc siquidem
Christiani hominis officiū exigit: atq; ideo
Noemi coram nuru sua aliquando Booz lau-
dans ait, *Benedictus sit à Domino, quoniam ean-
dem gratiam quam prabuérat uiuis, seruauit &
mortuis, &c.*

Ostendit se discipulorū vt ab eo discerent, quod verus Messias esset:
curā habe- simulq; vt hinc disceremus, quantam seruo-
re quo pfi- rum & domesticorum curam habere nos o-
ciscerētur? porteat: ipsa quippe nature ratio, cōscientia-
que, æque omnia iura ciuilia & diuina à no-
bis exigunt, vt de iis non secus ac de nobis
ipsis solliciti simus. Audiamus igitur, quid in
hanc rem Apostolus monuerit, *Si quis a suo-
rum & maxime domesticorum curam non habet,
fidem nō gaudit, & est infideli deterior.* Atque id-
circo Iacob Patriarcha, cum in Bethel sece-
deret Deo victimas oblaturus, illud ante o-
mnia curauit, vt serui & domestici Dei cultū
abiectis idolis, ediscerēt, ideoq; hac eos ora-
tione compellauit. *Abiicite Deos alienos qui in
medio vestri sunt & mundamini, ac mundate ve-
stimenta vestra, &c.* Vt scilicet ad oculum demon-
straret, quantum pater familias de domesticis
& famulis esse debeat sollicitus, monendo il-
los nimirum, vt peccati idolum comminuat,
vestimenta que prauarum consuetudinum
exuant.

1. Tim. 5.

Gen. 15.

3.

Zelus Ioan- nis erga sa- lutem ani- marum.

Vt etiam zelum quem habebat erga salu-
tem animarum, & curam eorum quæ gloriā
Dei spectaret, significaret, simulq; nobis pu-
dorem incuteret: cum ipse, quamuis carcere
conclusus teneretur, vinculis cōstrictus esset
& ærumnas varias perferret, de honore tamē
diuino sollicitus sit, deq; animarum salute
laboret: Nos vero ad minimam aduersitatem
qua premimur, minimum quo affigimur ca-
sum ad primum cōflictū statim cedamus,
animum despondeamus, virtuti terga obuer-
tamus, & à beneficiendi studio auocemur.
Imitantes videlicet inertes ac meticulosos
illos Hebræos, qui dum de gigantibus, ac co-
lossæ itature viris, quos exploratores in ter-
ra Chanaan vidisse se asserbant, inaudissent,
animo conciderunt, omnemq; eius acquirē-
dæ spem abiicere, & in Ægyptum ad ollas

carneas reuerti voluere.

Generosior ac cordator erat ille qui dice-
bat: *Anima mea in manibus meis semper, & le-
tuam non sum oblitus:* quo enim amplius de-
primebatur, quo & animum altius ad Deum
sustollebat, inq; eius cultu reddebatur con-
stantior. Anima autem in manibus esse ali-
cui apud Hebræos dicitur, quando in extre-
mo discrimine & vitæ periculo versatur. Atq;
hunc in modum locutus est patri suo Iona-
thas, cum Davidis causam ageret: *Posuit ani-
mam suam in manu sua,* id est, tui seruandi er-
go extremo se discrimini ac mortis periculo
exposuit, quo fidelitatem & obsequiū erga te
suum restaretur. Atq; ideo sensus Prophetæ
verborum hic est: *Quamuis quotidie in vitæ
verser discrimine, inimicis me circumqua-
q; circumcingentibus, capitique minitantibus;
legem tamen tuam non obliuiscor, & in mā-
datis tuis viuū anima mea. Ita quoque capti-
uus noster, quo maiori in periculo versatur,
eo se erga Dei obsequium feruentiorem de-
monstrat, ideoque legationem discipulorum
ad Messiam instituit. Legata interea eloquū-
tur, audiamus quid sibi velint: *Tu es qui ven-
turus es, an alium expecte- mus?**

Quis sublimiorem & profundiorē que-
stionem audiuit vnquam? quæstio est de di-
uinitate filii Dei, de veritate Messia; de re-
demptione orbis, ac prophetiarum omnium
consummatione. *Tu es qui venturus es, &c.* Per-
inde ac si dixissent: *Tu es ille quem Prophe-
tæ præsignificauerunt & designauerunt, quem Si-
byllæ annuntiarunt, quem omnes maiores
nostri desiderauerunt? an tu es qui venturus es,
ad iratuū Deum placandum, homines redimendos,
peccatores saluandos, debita nostra dissoluē-
da, cœli tanuas aperendas, Angelorum rui-
nas supplendas, demones compescendos, in-
feros constringendos, pacemque mundo in-
ferendam?*

Tu es qui venturus es, an alium expectamus? Messia ad-
uētus figu-
ris declara-
tur.
Isai. 53.
Gen. 14.
Ille inquam Melchisedech, qui post regum
poten-

Psal. 118.

Matth. 11.

Isai. 53.

Gen. 14.

potentissimum excidium, post carnis mudi & diaboli destructionem, magno illi Abraham Patri inquam coelesti, sacrificium panis & vini, in sacramento Eucharistici institutione, offeres?

Tunc ille Isaac, domus tuæ decus & fulcrum, sed non sine miraculo editus, qui ad mortem, patri tuo obediendo, destinatus, montem Caluarie ascendere, humerisque tuis ligna, quibus cremaris, gestare debes?

Gen. 22.

Gen. 7. 8.

Tunc ille Noe, qui arcam humanitatis tuæ ingressus, omnesque nos diluuium damnationis eripiens, tandem aliquando amore & tolerantia ebrius, nuditatem, & paupertatem, simulque miseras nostras in cruce ostensus es, & à filiis tuis, id est Iudæis, explorandus?

Gen. 27. 32.

Tunc ille Iacob, qui vestimentis Esau, id est peccatoris circumdatus, passionis tuæ nocte, cum angelo illo mortis luctaturus, victoriamque in humanitatis tuæ tamen femore lauciatus, relaturus es?

Gen. 37. 40.

41.

Tunc ille Ioseph, cuius à fratribus scilicet Iudæis, vediti, & in alienigenarum, Pilati nimirum & Herodis manus traditi, tunicam effuso sanguine cruentabit maligni, id est, cuius humanitatem cruci affigent & occident?

Tunc ille idem Ioseph, qui deinde à perfida synagoga inique accusatus, & in carcere præter fas coactus, gloriosus tandem egredi, & regis indumentis circumdatus coram regum rege sisti, cælique & terræ vicarius generalis constitui, & egregio Saluatoris mundi nomine insigniri debes?

Exod. 2. 3.

Gen.

Num. 35.

Tunc ille Moses, qui iam inde ab incunabulis ab Herode, qui Pharaonem crudelitate superabat, ad necem quaesitus, populum Dei conducere, legem ei dare, miracula ac prodigia patrare, Ægyptiaca cum mundi huius captiuitate, per rubrum passionis tuæ pelagus, ad regnum cælorum quæ vere terra promissionis est, traducere debebis?

Num. 35.

Tunc ille sacerdos summus, de quo in Numeris habetur mentio, post cuius mortem, oēs extorres & exules patria eieci, qui peccatores denotant, præteritorum criminum veniam, consecuti, in natale solum reuerti, & in patriam, cælestem intelligo, quæ vere patria, postliminio redire poterunt?

Jud. 14. 15.

16.

Tunc ille generosus & strenuus Samson, Tom. 1. Pars Hyemalis.

Philistæorum terror, qui naturæ humanæ, pellicis illius fascino amore captus, & cum ea in sepulcro congressus, vndique obsessus & circumvallatus custodias eludes, saxa & moles effringes, sigillaque illis perumpes? tunc ille, qui deinde hostium ludibrio & improprio expositus, moriens, eosque simul morti inuolucens tuæ magnæ mundi huius aulæ bases & eardines concuties, & ad inuicem collides?

Tunc ille pastor Dauid, qui sola humanitatis nostræ funda, & ærumnarum nostrarum lapidibus instructus, furentem illum Goliadam, Satanam dico, qui à tot annorum millibus omni nobilitati & generositati mundi huius exprobrauit, prosternes, crucis baculo ad terram desicies, superbiam illi & fastum

retundes, denique vitam illi eripies? *Matth. 11. tu es, an alium expectamus?* Ambrosius hæc Ambrosij accuratius disquirens ait, interrogationem opinio hanc non dubitantis, sed admirantis fuisse. quantum Perinde ac si dixisset, fieri ne potest, summe ad interrogandum Deus, te, qui summa eum maiestate in cælis habitas, in terram descendere voluisse, ut humanam naturam assumeres, miserisque & ærumnis, quibus eadem obnoxia est te subiiceres? Huic quæ proxime accedens Rupertus, Item Rupertus ait, Ioannes non potuisse dubitare quin Christus verus Messias esset. varijs enim miraculis editis iam id confirmatum erat: sciebat quippe in Cana Galilææ aquam in vinum conuersam, audierat Patris cælitus loquentis testimonium, & Spiritum S. incolumbæ specie descendentem viderat, dum eum in Iordane ablueret.

Verum id ipsum manifestare non audebat, ne forte Iudæi inuidiæ stimulis concitati in eum impetum facerent ac neci traderent. Verum cum hodie venisse tempus sciret, quo omnia abscondita reuelanda essent, discipulos id ipsum diligentius inquisituros ad Christum mittit, inquisituros inquam, num ipse esset salutare Dei, de quo Gen. 49. num magnus ille Propheta de quo Deut. 18. num ille qui Israellem esset redempturus, vt Psal. 117. promittitur? *Tu es qui venturus es, an alium expectamus?* *Matth. 11.*

Quid? Ioannes legationem adornat, non Missio hæc strum quoque est aliam adornare, de fide discipulorum licet, bonis operibus, de religione, ne fortasse moraliter decipiamur, & erroribus inuoluamur: lege exponitur.

E mus

mus ad Deum sensus, voluntates, & intentiones nostras, inquiramus; nū viæ nostræ illi gratæ sint. Discipulos adhæc nostros, ô didascalî: seruos, ô heri: subditos nostros, ô patresfamilias, mittamus ad templa, cœciones, sacrasq; lectiones, vt cœlestem aliquam doctrinā percipiant, & ad virtutum studium excitentur. Dirigamus ad Christum omnes, vt inquirant, num ipse sit qui in Ven. Eucharistiæ Sacramento latet vel alius expectandus sit, impanatus, figuratus, & signatus? Num alium cum Iudæis Messiam expectare oporteat, aliū Christum, alium in ærumnis consolatorē, alium Saluatorem, aliud Euangelium, aliam deniq; Ecclesiam. O inanis ac nugæ meracissimas! sed his relictis cœpta profequamur.

VI.
Matth. 11.
Christus
opere, non
verbo, re-
spondet.
Ioan. 58.

Legationem igitur suam discipuli cum Christo aperuissent, hæc eis modo respōdit, *Itē, renuntiate Ioanni quæ audistis & vidistis, cæci vident surdi audiunt, claudi ambulat, pauperes euangelizantur.* Rebus ipsis, non verbis, Dominus ecce responderet: & sane prudenter admodum: si enim verbo dixisset, Messiam se expectatum esse: Iudæi eū sine dubio reprehendissent, vtī alias illos fecisse manifestum est cum hæc illi obijcerent, *Tu de te ipso testimonium perhibes.* Ideoque alio in loco iisdem dixit, *Opera quæ ego facio testimonium perhibent de me.* Perinde ac si dixisset: *Quis nā sū, verbis indicare nolo, & tamen si dicerem, mētrī me ac suū obtrudere velle putaretis: fatius idcirco est, opera mea loqui de que me testimonium perhibere.* Missionem siquidem meam medijs quibusdam præter ordinem, & miraculis ac prodigijs probō: quæ cum quotidie oculis vestris videatis, certissime credere debetis, verum me Messiam esse in Legge & Prophetis promissum. Ideoque *Itē, renuntiate, &c.*

Matth. 11.
Miracula
Christi de
eo testa-
bantur.

Et profecto, miracula hæc operaque prodigiola, q̄ Redemptor indies edebat, abunde testabantur, Iudæosq; conuincebant, illum esse, qui Patrib. eorum promissus erat Messiam. Nam tamen prophetæ veteres miracula patrarint, summa tamen difficultate, & magno eum sudore eadem facta sunt: Christus autem plurima, idq; facillime, sine vllō labore ac difficultate, edidit. Vnde manife-

sto apparet, omnibus eum priorib. dignitate & meritis eminentiorem fuisse: quod Iudæi ipsi in Euangelio testantur dicentes, *Nunquā apparuit sic in Israhel.* Ipse quoque Dominus de seipso testimonium ferens, ait, *Sed opera non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent.*

Secundo, Elias quidem mortuum ad vitam reuocauit, Elifæus Naamam à lepra mūdauit, sed vterq; Domini prius auxilium implorauit. Christus vero hæc aliaq; longe maiora, sua auctoritate, absolute, ex sola voluntate propria nullisq; precibus vsus, præstitit. Tertio, prædicta eadem miracula in Sacris litteris erāt: nam nonne in Psalmis legitur: *Dominus soluit cœcos; editos, Dominus illuminat cæcos. Dominus erigit elifos:* quæ cū re ipsa ederet, re ipsa etiā se Deū esse declarauit. Quarto, ipsa prophetarum oracula Messiam hæc & similia edidit vt prædixerat vt in primis Isaias: *Deus ipse veniet & saluabit nos, tunc aperiuntur oculi cæcorū.* Dominus igitur innuere volens se ipsum esse quem Prophetæ præfigurarant, opera sua & miracula in scenā producit, legatisque ad se missis respondet, *Cæci vident, claudi ambulat, surdi audiunt.*

Cæcorum autem illuminationem Dominus ante cætera miracula quasi trophæorum illius primū ac summū, & è qua infinita illius potētia in primis elucet, produxit: primo, vt veteris testamēti verbis quib. Messia miracula præfigurantur, vsquequaq; respondeat: nam in Isaiæ Prophetijs cæcorū illuminatione prima omnium recensetur. Secundo, quod discipuli hi suis cum hæc edentem miracula oculis cōspexissent: non vero alia que sequuntur, & de quib. fortasse ne fando quidem inaudierant. Tertio quod plures cæcos Christus illuminasset, quæ alias perfanasset, vt è verbis Lucæ manifeste colligi potest, dicentis: *In ipsa autem hora multos curauit à languis & plagis, & spiritibus malis, & cæcis multos donauit visum, &c.* Itē igitur, inquit, & renuntiate, cæci vident.

Varia hic recenset miracula, operaq; bona plura in vnū coaceruat, vt hinc euident fiat, Deo hanc pluralitatem gratissimam existere: Sunt enim nonnulli, qui dum vnū virtutis actum exercuerint, sufficere ad salutem putant.

Gen. 1. putant, vltiusque progredi detrectant. sed errat: Deus enim varios actus requirit, multiplicationeque imprimis delectatur. Nam statim vt terram creauerat, ait, *Germinat terra herbam viuentem, & faciente semen & lignum pomiferum facies fructu iuxta genus suum*, quibus verbis allegorice innuere eum voluisse puto, scilicet dum terram quodammodo intumescere & vteru ferre vult, que deinde omne herbarum, arborum, fructuum, bestiarumque genus effunderet ac velut pareret? multo magis desiderare, vt anima varios virtutum bonorumque operum fructus ac manipulos proferat. In horto sponsa omnigenos fructus, tan nouos qua veteres reperire erat. *In hortu nostris omnia: omnia noua & vetera.* Poma autem tantundem hic valet ac fructus, ita namque Hebraice p omni fructus genere accipitur. Porro anima nostra horti sunt & pomaria, imo paradisi, in quibus Christus earum spiritus obambulare cupit: quo autem maiorem voluptatem inde percipiat, fructus in iis bonorum operum, noui & veteres sunt oportet, si enim olim, heri, & audius tertius, imo & hodie aliquod opus bonum fecimus, hoc iam verus est & exoleuit quodammodo: sed cras, & perendie, & in posterum semper noua alia producenda sunt. Audite longam illam Messia operum seriem, ac varia illius miracula: *Caci videt, surdi audiunt, claudi ambulat, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur.*

Luc. 7. Humilitas & modestia Saluatoris. Hic, obsecro, anima mea, Saluatoris tui ait quasi de se operibusque presumens, Ego caecis visum, surdis auditum reddo, claudis pedum usum restituo, leproso mundo, mortuos ad vitam reuoco: sed magna cum animi demissione & humilitate, & seipsum non nominando, *Caci vident, surdi audiunt, mortui resurgunt.* Docemur hic, eum qui vere humilis est, omnibus in rebus humilem esse debere, tam interius qua exterius, tam animo qua verbis. Aegypti rex Pharaon cum Iacob Patriarcham grandaevum iam & senio vidisset, ab eo mox petiit, *Quot sunt dies annorum vita tua?* cui sanctus ille senecio placide respondit, *Dies peregrinationis vita mea centum triginta annorum sunt, parui & mali.* Notate quaso Patriarchae humilitatem, vt tempus omne, quod

iam inde ab adulescentia Deo impenderat, non enumeret, into vt hoc ipsum nihil propemodum aut exigui esse meriti censeat. Tu tamen interea mundane, si bis terue ieiunies, in tantu te effers: si triennio aut quadriennio Deo in poenitentiae Monasterijs seruias, credis cum infinitis tibi nominibus deuinctum debita exfoluere non posse.

Porro mundum similem esse censo super- Mundus bo illi Phariseo, cuius in Euangelio fit mensimilis est tio, qui cum bis in sabbatho ieiunaret, tantu Phariseo sese extulit, vt in medio templi constitutus, Euangelitumore & fastu plenus, de quo hoc ipso super co. bi es dixerit, *ieiuno bis in sabbatho.* Vel filij p. Luc. 18. digi fratri, qui aegerrime ferens tantum fratri suo a solo honorem exhiberi, obsequiaque parenti exhibita recensens, magna cum superbia ait, *Ecco tot annis serui tibi:* quasi an- Luc. 15. norum numerum non posset subducere. Vel Iacob Patriarchae, qui cum viginti ipsis annis socero suo Laban seruisset, tandem officia exhibita ipsi exprobrauit, dicens, *Per viginti Gen. 31. annos se iuuisti tibi.* Non est, mihi credite Christiani, dies, menses, aut annos, quos diuino obsequio impendit, enumerare, aut accuratius subducere: nam quauis omnia vita momenta in solius Dei cultu expendisset, aliud profecto dicere non posset, quam quod in Euangelio dicitur: *Orate, serui inutilis sumus, quod debuiimus facere, fecimus.* Praesumptio siquidem & superbia magnu anime periculum creare solent: e contra vero humilitas non mediocremolumentum: humilitas in qua quod e verbis his redeptoris erui? *Caci videt, surdi audiunt, &c.*

Hic etiam notes velim, o anima, quemadmodu Ioannes in vinculis pusillanimitate non deicitur, aut aduersus Deum commouetur indignando: ita nec Christum ob miracula edita insolescere. Non enim ait, edo opera admirabilia, naturae vires eludo, caecis visum restituo, paralyticis membrorum usum reddo, mortuos ad vitam reuoco, sed insolita loquedi ratione vsus, *Caci vident, claudi ambulat, mortui ad vitam resurgunt.* Vt discamus bona quidem quae edim? opera, non nobis ipsis, sed soli Deo mala aut non Deo, at nobis esse ascribenda. Haec lectione cum didicisset Ioseph Patriarcha, & fratrib. felicitatem suam referret, non sibi sed Deo eandem velut auctori attribuit:

Gen. 45.

Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum qui feci iniquum patrem & carnalis, & Dominum uniuersae domus eius, ac principem in omni terra Aegypti. Tantum vero abest, ut mundanus Deo omnia ascripisset, ut e contra potius fortunam omnium datricem agniturus dixisset: Ad hos honores laeto fortuna blandiens vultu me subuexit: industria & opera mea ad tantam dignitatem ascendi: fors adfuit, & clientem suum respicere dignata est. At Ioseph, qui diuino in ludo eruditus erat, datori omnium Deo singula & uniuersa adscribit, ac solum eum negotiorum suorum directorem promotoremque agnoscit. Quem imitantur, doctrinam Christi quam proxime insistendo, qui quidquid in anima virtutum possident, Aeterno attribuunt, & de seipsis ne hilum praesumunt. Considerate igitur haec verba, eorumque sensum dispicite, *Cæci vident, surdi audiunt.*

VII. *Matt. 21.* Veri concionatoris indicia.

Vetæ enim ac legitimæ Messiae notæ & signa sunt, cæcis oculorum, surdis aurium vultum reddere mortuosque ad vitam reuocare. vi & veri concionatoris, qui nimirum Christi loco docet & prædicat, indicia characteresque dici queunt, si qui antea cæcutiebant, vultum recuperant, si surdis ad Dei verbum auditus redditur, si gratia mortui, & in peccatis sepulti, ad vitam gratia redeunt: denique si paupertas & Christi crux euangelizatur. Ad concionatorem namque Euangelicum spectat, huiusmodi edere miracula, omnigenos peccatores perferare, mortuos resuscitare, maculas & nauios auferre, Messiaeque opera quam proxime imitari: quæ allegorice iam exponam.

Cæci delignant scelerate s. Sop. 1.

Cæci vident Per hos non nisi peccatores intelligendi sunt; quando n. quis cespitando modo ad terram prolabitur, modo in parietem impingit, modo in præceps ruit, an non etiam cæcutire dicemus; ita quicumque modo in auaritiam, modo in libidinem, modo in ambitionem impingit, an non talpa cæcior est, de quo Sophomas loquitur dicens, *Ambrosia u. cæci. uia Domini peccauerunt* Solus autem Christus eisdem oculos restituere potest, & omnem cæcitate auferre, idque in Pœnitentia: Sacramento atque hæc prima Christi opera

sunt, qui solus huiusmodi morbos perferare potest.

Surdi audiunt Atque hoc secundum, quo peccatores dignosci queunt, indicium est: hinc surditas. *ge mihi aliquem qui nec maximarum campanarum sonitum, nec bellicorum tormentorum boarum, nec tubarum clangorem audire queat, an non ille litore surdior dicendus est?* Hoc ipsum de peccatore quoque sentiendum, cuius tanta surditas & aurium stupor est, ut nec terribiles extremi iudicii tubas, nec maximarum cœli campanarum strepitum, misericordiam inquam & iustitiam, omnibus horis auribus nostris insonantium, imo ne diuinarum quidem comminationum tonitrua audire queat: adeo ut peccator ad Dominum iam conuersus illud Prophetæ merito usurpare queat, *Ego tanquam surdus non audisbam.* *Psal. 17.* Ad solum autem Christum, Dei filium spectat, huiusmodi opera edere, leprosos quidem etiam mundare.

Leprosi mundantur. Omnes in genere peccatores sub lepræ nomine intelligamus. Nam ut lepra corpus inflat, ita peccatoris superbia: ut sitim & ariditatem extremam causatur, ita & auaritia: ut contagio suo inficit, ita & luxuria: ut humorem radicalem vitiat, ita quoque animam inuidia: & halitum pestilentem ac tetrum reddidit, ita & gula & ingluuies raucecedinē causatur, ita & ira quæ sæpe etiam loquelam eripit: denique ut illa membra omnia debilitat & inuadit, ita corpus animumque accidia & inertia. Bene igitur Naamano Syro leproso ait Helisæus Prophetes, *Vade & laua te septies in Iordani.* ut hinc peccatores septemPLICEM peccatorum mortalium lepram confiteri discant. Si quis in mundo tantæ virtutis efficaciamque fons haberetur, qui omnes omnino infirmitates perferaret: quantus ad eum quotidie ex omnibus mundi partibus concursus fieret! quot ad eum agri sanitatis recuperandæ ergo confluerent! At huiusmodi virtute præditum est confessio nis Sacramentum. Quid igitur eam negligentis peccatores, quin ad eam acceditis: cur illius laticæ maculas & lepram animæ non eluitis, aut saltem abluitis sed ad allegorias meas iam reuertor.

Mor. in r. surgent. Ipsi peccatores an non

VERA

Peccato-
res vera
mortis ima-
go sunt.

vera mortis imago sunt, cadauera examina-
ta, motu, sensu vitæq; carentia? Qui virus aut
cicuram hausit, an nō mortem ipsius præcor-
dijs continet? id ipsum de odio laborantibus
invidia & liuore tabentibus; ira estuantibus,
quæ omnia quædam animæ venena & con-
tagia sunt, esto iudicium. Cui conceptui ad-
stipulatus Ioannes Apostolus dicens: *Qui nō
diligit proximum, manet in morte.* At, cheulci
cuta sola necat corpora, peccatum vero ipsas
interimit animas. Quam præsens venenum
fit oportet, quod ijs quæ mori nesciunt, mori
infert: *contrariorum enim, iuxta Philosophos,
contraria sunt consequentia:* nam quemadmo-
dum gratia perpetuam vitam tribuit ijs, quæ
ex seipsis mortalia sunt & caduca, ita pecca-
tum mortem adfert ijs quæ essentia & natu-
ra sua immortalia sunt, sed in miraculis no-
stris progrediamur ulterius.

Error eorū
qui paupe-
ribus præ-
dicare de-
trectant.

Pauperes euangelizantur. Inter cætera ad-
uentus sui signa hoc imprimis ponendū cen-
sui Redemptor, quod pauperes euangelizæ-
tur. Et profecto nō mediocre miraculum est
ac prodigij loco habendum, si concionator
aliquis pauperibus verbū salutis annuntiet, si
in carceratis concionetur, si inclusis Religio-
sis & Monialibus, & rusticis prædicet, sed om-
nes iam, proh dolor! verbes confectantur
primarias, omnes primas metropolitanas ca-
thedras affectat, omnes in mercedem oculos
coniciunt, & solis diuitibus concionari ge-
stiunt; sed considerent obsecro, arborem illā
umbrosam quam Nabuchodonosor vidit,
cuius è fructibus omnia animalium genera
gustabant: considerent inquam, & huic se af-
similare conentur; cum enim spiritualibus
scientiæ, virtutum, diuinorumq; charismatū
fructibus grauari sint, eos idiotis, pauperibus,
& simplicibus, qui mundi huius quodāno-
do animalia sunt, proponat oportet.

Conciona-
tores per-
uersi com-
parantur
diuiti epu-
loni.
Luc. 16.

Diues ille epulo graue supplicium apud
inferos subit, quod cum opulentus esset, &
quotidie varios parasitos & affectas aleret;
pauperes tamen a mensa excluderet sua: quod
ditiores & magnates quotidie ad mensam ad-
hiberet, Lazarum autem nec aspectu nec al-
loquio dignaretur, *et nemo illi verba.* Huic
similes dixero concionatores nonnullos, qui,
cum omni scientiæ doctrinaq; genere abū-

dent, & concionatores dici velint, solis prin-
cipibus & aulæ clientibus sese offerunt &
vendunt, populo & plebeis à mensa illorum
exclusis, dum oēs eorum epulæ, id est, con-
ciones, non nisi Rhetoricam, veneres Tullia-
nas, & flosculos scholasticos vt adulationem
& ineptias affectatas prætereant, spirant, &
idiotis, pauperioribus, & rudioribus, ne mi-
nimus bolus offeratur, & nihil quod gloriam Pauli pau-
perum do-
ctores.
scit. Videant igitur & caueant, ne cum diuite
hoc apud inferos puniantur. Verum vt hanc
aliquorum deprauatam consuetudinē dam-
naret, ipse Dei filius pauperum doctorem se
confiteri non erubuit. At hodie plurimos re-
gum & principū concionatores reperire est,
sed pauperum nullos, aut certe paucos ad-
modum: adeo vt non amplius mihi mirum
videatur, si hoc inter miracula sua recenseat
Redemptor.

Equidem non tam inter miracula numerā
dum puto, pauperes euangelizari, quam col-
dem euangelizare. Est n. mirabile, omniaque
miracula excedens, Christum, aduentū, di-
uinitatē, omniaq; Euangelij mysteria à sim-
plicibus & indoctis piscatorib. prædicari vo-
luisse: non selegisse sibi duodecim Platones
aut Arist. non duodecim Demosthenes aut
Cicerones, aut selectissimos quoq; ex omni-
b. orbis academijs viros, at duodecim pisca-
tores retibus & scaphæ assuetos, indoctos &
rudiores. Hinc, vt illorum scientiam eloquē-
tiamq; audiuere in Actis Pōtiffices Sacerdo-
tes & Scribæ, & scirent eos ante imperitos, &
ne à limine quidem literas atigisse; nō parū
obstupere: quorum admirationi inhærens
August. atq; hoc miraculum exaggeras, ait, *Lib. de ver-
bis Domini.*
Dominum nō per Oratores & Philosophos
eduertisse peccatores; sed per piscatores Phi-
losophos & Oratores. Quod historia quædā
è libris Regū deprompta manifestū reddet,
Dauid cū Amalecitas bello fusos profugosq;
persequeretur, reperit in via miserū quēdam
militem jacētē semianimem; fame & labo-
rib. exhaustum, morbo afflictū, & ab omni-
bus derelictum: à quo cum petiisset, *Cuius es? Reg. 3.
tu? vel quis tu, & unde? mox subintulit, puer
E. optus ego sum, seruus tui Amaleciti, Dere-
liquit autē me dominus meus, quia agrotare cepi,
E.*

Miraculum
pauperes
euangeli-
zare.

Act. 4.

Lib. de ver-
bis Domini.

Reg. 3.

Et dixitq; ei Dauid, vt se ad castra inimicorum deduceret, quo cū peruenisset, reperit eos genio indulgentes & festum diē agentes, quos incautos ac nihil minus quam de hoste cogitantes inuasit, & ad internecionem deliquit, paucis, dū camelos cōscendunt, fuga sibi consulentibus. Allegorice hæc omnia exponēs in Euangelio cōtineri hoc mysteriū existimo. Christus n. cū mūdanos persecuturus in mundū venisset, incidit in aliquos qui velut defatigati & exhausti, diuitias & pompas mūdi huius, idq; propter inopiam & egestatem assequi nequibant, in illos nimirū, quos mundus derelinquit & deserit. At Christus hos ab omnib. derelictos, velut duces expeditionū, & consiliorum suorum cōductores euangelique præcones assumpsit, eorumq; opera in mundi conuersione vsus est: quem cum vitiis indulgentē & voluptatib. immersum quodāmodo cerneret, ita eundē aggressus est, vt victoria penes se steterit. Dicite igitur, nū miraculū sit, pauperes euangelizari & euāgelizare, mundoq; Euāgelii præcones existere? Audiuistis iā miracula Redemptoris; quomodo discipulis à Ioanne missis responderit: videamus iā, quib. Ioannem encomiis ornarit, & quæ in eum acroamata, & e-logia effuderit. At enim Euangelista, Dominū, dimissis legatis, in præcursoris sui laudes & encomia hæc verbis prorupisse: *Quid exi-
tu in desertum videre; arundinem sento agitā,
hominem in montibus vestitum? Quam fidus in
amicitia fouenda est Deus! quā tenere, quos
semel complexus est, diligit! non enim in ad-
uersitatibus deserit suos, vt facere consuevit
mundus, qui ad minimum qui ingruit casum
eos nudos destituit. Quam multos Aman
Perfarum ille purpuratus, amicos habuit,
quandiu læto fortuna agridebat vultu, & in-
ter Assueri intimos numerabatur: Sed mox vt
eius indignationem incurrit, eumque offen-
dit, omnes aduersus eum insurrexerunt; dice-
bantq; publice, *En lignū quod parauerat Mar-
dochæ stat in domo Aman* Perinde ac si dixis-
sent, in crucem agatur, quam domi alteri pa-
rauit. Videre quæsto mundi ingratitude &
perfidiam, qui dum felices sumus, & secundis
ventis vtimur, amicitiam simulat; at, dum
fortuna auersa nos deserit, nos etiam mutato*

affectu deserit. At non ita cœlum, nō ita De-
us, sed quo maioribus homo premitur affli-
ctionibus, quo & maiora elargiatur solatia,
maiolemque affectum demonstrat. Quod
aperte in Ioanne nostro Redemptor Chri-
stus ostendit, quem cum in carcerem coniec-
tum, ad mortem questum, omniumq; odia
incurrisse cerneret, singulari amore persecu-
tus est, amplissimis laudibus exornauit, ac
coram omnibus luculentum de illius sancti-
tate testimonium dedit.

Atque hoc imprimis, quod vitam duceret Rationes
angelicā, virtutemq; coleret quam qui ma- cur Chri-
xime. Vt discamus non nisi probos & honestos Ioan-
stos præconiis afficiendos, ac virtutem solā, nem laudet
nō vero vitia, amplissimas laudes promereri.
Sāctos enim & iustos dum laudamus, lauda-
mus simul & Deum; ideoq; Regius Prophe-
ta, dum omnes ad laudandum Creatorem
creaturas excitasset, vt in sanctis potissimum
laudetur elaborat; *Laudate*, inquit, *Domi-
num in sanctis eius.* Secundo, ne magna illa
sanctitatis opinio, quæ in plurimorum ani-
mis de illo infederat, periret, aut saltem peri-
clitaretur, cum viderent eum, quem ad Mes-
siam habebant, instar malefici & impij in car-
cerem coniectum. Docemur hic, vt quando
proximi famam discrimen subire, nomenq;
eius infamiae maculis aspergi videmus, tunc
eius virtutes publice manifestemus, eiusque
merita tantum, quantum maledici & detra-
ctores vitia, extollamus.

Ira Dominus Moſem laudauit, dum Ma-
ria & Aaron frater ei detraherēt, & apud po-
pulum nomen illius traducerent. Hoc scilicet
filiorum Dei proprium est, innocentium
tutelam suscipere, & maledicæ linguæ viru-
lentiam compescere. Detrahentibus autem
aures præbentes similes esse dixerim opilio-
nibus & rusticis, qui dum transeuntes à cani-
bus suis allatrari, morderi, ac tantum non in-
terfici vidēt; tantum abest, vt eos vel clamo-
re aut ictu lapidum compescant, vt eosdem
etiam magis extiment, & manuum cōplo-
sione & poppysmis ad mordendum incitent.
Egregios autem è laudibus his conceptus e-
licio, quorum hic primus est.

Redemptor laudauit Ioannem in discipu-
lorum absentia. *Illis autē absentib.* vt ita eui-
denter

Insignis
allegoria.

VIII.
Laudes
quas Ioan-
ni Christus
dedit.
Deus fidus
amicus est.

Mundus
suos in ad-
uersitatibus
deserit.

Esth. 7.

Num. 12.

Laudes ab amore, non aut assentatione originem trahunt.

denter demonstrare, encomia hæc non ab assentatione aut palpo, sed sincero minimeque fucato affectu, proficisci, ac simul fas esse, veras amico laudes tribuere, non aut eidem impudenter adulari: vera namq; laus à Deo, assentatio autè à diabolo proficiscitur. Hoc nempe consilio vsi sunt Philisthai, vt Samsonem perderent; suggererunt siquidem Dalila, vt marito adularetur, quo ab eo ænigmati solutione, à quo omnis eius ruina perniciesq; dependebat; disceret. Vnde mihi Diogenes ille Canis non aberrasse à scopo visus est, dū adultores coruis esse dixit deteriores pestilentioresq; cū hi nō nisi mortuos lædāt, illi vero in viuos et grassentur. Ecce alterum.

Proximus absens laudandus est. Psal. 10. Exod. 1.

Ioannem absentem Dominus celebrat, vt doceat nos semper de proximo bene loqui; ac præsertim dū abest. Obseruabat hoc præceptum Psalmographus, cum diceret, detractores secretos se cane peius & angue odisse, detractorem secreti, id est in absentia, proximo suo prosequatur. Inter alias Ægyptiorum plagas fuere & ranæ: quæ cum non nisi in cæno & luto viuāt, de die taceant, noctu vero coeant, detractorum symbolum sunt: qui vere immundi & sordidi, & non nisi in alienorum cæno victitant, proximo interea dum abest, semper detrabunt, eiusque vitam viuendiq; ratione reprehendunt: malum profecto quo nullum hodie deterius aut calamitosius in mundo haberi potest. En tertium.

Fides amicis vbique præstanda.

Laudat Ioannem, interea dum carcere conclusus gemit: quo doceret nos, fidem & amicitiam semel in vitam, semper conseruandam, ac nunquam, quacunque etiam calamitate ingruente, deponendam. Sunt enim plurimi, qui in prosperis amico assentantur, in aduersis & tristibus terga obuertunt, hirundinibus perfimiles, quæ dum æstatis vernat gratia, & tempus ridet, nunquā nos deserunt, circumque laquearia assiduo cantillāt, instante vero hyeme abeunt, & mitius cælum sequuntur. Similes his fuere Apostoli, Dominum nō deseruere, quamdiu ab omnibus eum coli, miracula facientē, & pro Messia habitū, viderunt: at mox vt à Iudæis & militibus comprehensum, ad mortem condemnatum, à Pontificibus in crucem actum conspexerunt; omnes relicto eo fugerūt, adeo vt & ipsum negarint,

imo se ne nosse quidem confessi sunt. O perfidos & periuros, & in amicitia colēda nimis instabiles! At non ita Christus, ille in amore fidelis est, diligit vsq; ad extremum, imo nec in aduersis suos deserit. Videte igitur amorē, quo miserum hunc captiuum prosequitur, dum omni eum laudum genere cumulat.

In primis deprædicat illius constantiam, Laudatur dum à Iudæis petit, *Quid existis in desertū videre, arundinem venientis agitatam?* Arundo quippe de inconstantia ac leuitatis symbolum est. Innuere seil. volebat nullum Ioanne in cultu diuino esse vel constantiorem vel infractiorem. Adeo vt de ipso illud Ieremias vsurpare liceat, *Ego dedi te hodie in columnam ferream.* Ierem. 2. nam sicut columnā constantia symbolum est, ita Ioannes columnæ instar vsq; ad mortem fortis & infractus perstitit, columnæ inquam ferrea, quæ lapideas duritie superat. Si enim ceteri sanctorū lapideæ columnæ fuerunt: Ioannes profecto ferrea, arca, & adamantina fuit, in omnibus mundi tribulationibus immobilis & infractus.

Ioannes à constantia.

Constantia emblemata.

Virtutem quidam olim ita expressit, faciem quandam inuersam depinxerat, quæ maiores sese cōsumendo flammam eiciebat, maioremque lucem inuersa circumquaque eiacularatur, hæc adita epigraphæ, *Vires inclinata resistit.* Quod de omni illa virtute, nō singillatim de vna constantia, ac præsertim de Ioan. Baptiste vsurpare quid vetat? de quo nempe in Euangelio legitur: *Erat lucerna ardens & lucens.* Hanc cum impius Herodes totis viribus extinguere niteretur, & terram versus flecteret, in terram illum coniciendo carcerem; lucere cepit magis, luculentioresq; flammam eiaculari, maiores animos manifestare, viresq; duplices exerere, è quibus omnibus de illius constantia conicere licet; conicere inquam, eum arundinis leuitatem non imitari.

Ioan. 5.

Quid? anne arundinis est, iam à quinto ætatis anno mundo derelicto in desertis & solitudine commemoratum esse, speluncas incoluisse? viginti quinq; annorum spatio penitentia durissima corpus emacerasse, virtutis stadium tam constantem decurrisse, inedia & austeritate membra afflixisse, vota tā sancte religioseq; obseruasse, solis herbarum radicibus

annis constantia.

Matth. 26.

cibus & melle siluestri; tanto tempore victitasse? anne arundini est. in desertis semper rupibus exclamasse, in solitudine populum docuisse, in antris. mundi delicta acerbissimis lacrimis eluisse, omnesq; ad penitentiam vocasse, reges coarguisse; Herodis incestum reprehendisse, pellices taxasse? denique anne arundinem imitari est, carcerem sustinere; coepedes, vincula perferre, iudicib. sese sistere, coram carnifice non expalescere, demum supplicia non formidare. Hæc aliaque agentem patientemque arundinem vento agitatam appellandum censebitis?

Ioannes non erat arundo. Arundo impiorum nota.

Non erat, mihi credite, Ioannes arundo sterilis & infæcunda; sed arbor fructum copiosissimum profereus. Arundo multas ob rationes, impiorum symbolū est: primo quod inconstantiam denotet: secundo quod nō in terra solida, sed vliginosa, palustri, cœnosaq; semper excreseat; quam peccator, animū rebus terrenis & caducis affigendo, imitatur. Tertio quod exterius quidem aliquam pulchritudinis habere speciē videatur, eo quod teres oblonga, glabra sit & viridis; sed emullata sit. Peccator ad hunc modum extrinsecus aliquam quidem elegantiam morum, corporisque cultum præfert; sed anima virtutum medulla caret, meritaque nulla continet. At huiusmodi non erat Ioannes: anima enim illius redundabat virtutibus, gratiisq; locuples erat, & corpus vitæ austeritate, gratum Deo sacrificium offerre satagebat. Hinc Christus, in laudibus eius pergens, ait: *Hominem mollibus vestitum*. Vidistisne, inquit, Ioannem in deserto videndo, purpuratum alique auro & gemmis coopertum, bysso & cocco rutilantem? nequaquam. nam in palatijs & laquearibus aureis hæc merces reperuntur, desertū huiusmodi ineptias inaniaq; non educat; & schemata hæc non eremicolas, sed aulæ mancipia decent.

Non est conueniens luctibus ille color.

Dum vero Ioannem à vestium asperitate & habitus vilitate prædicat, aliorum, eadem opera, luxum superbiamque castigat. Dedit olim vestes Adamo Deus, non ad ornatum, splendorem, aut luxum, sed necessitatem, vt nuditatem suā velaret. Stultum igitur est in eo superbire, quod pudorem potius verecū-

diamque ob protoplastæ præuarcationem Munda- incutere deberet. An nō enim ille stolidus ac fatuus dicendus foret, qui ad mortē iam cō- demnatus, in aureo suspēdi vellet patibulo, & byssino gemmatoq; laqueo constringi, & non nisi laute & pretiose mori? Maior etiam mundanorum dementia est, qui ob peccata sua morti inuitabili adiudicati, omnes hæc inanias confectantur, vestem sc. auream & coccineam, quæ patibuli fortasse vices supplebit, & in qua emorientur, collare quoque aureum, torques & monilia, quæ laquei forsitan futura sunt, quibus strangulabuntur.

Sapiens mortalium luxum coarguens, eodē officij sui commune facit dicens: *In vestitu ne glorieris unquam, nec in die honoris tui extollaris*. Nam vt stultum est, domum putridam & fatiscentem, iam iamq; ruiturā auro depingere; ita non minus stolidus ille dicens, quod post triduum aut quadriduum in terram descendet, atq; in cineres redigetur, superbis & preciosis vestib. exornat. Hinc apud Dominum in corde gloriatur formosa illa Esther. *Tu scis Domine quod non omniuer signū superbi: Et gloria mea quod est super caput meum in diebus ostentationis meæ, Et detestor illud quasi pannum menstruatæ*. Nos vero inde gloriam quarimus, vnde potius confundi deberemus; vestis enim peccatum inuenit: quem obrem qui ob eandem vult insollescere, maleficos imitari videtur, è stigmatē & cauterio, quod maleficiis sibi suis acquisiuerat, laudem & adorem quærentes, fanatici sunt igitur, & à mente alieni, qui è vestibus gloriam venantur, eque schemate confusionis laudum sibi manipulos colligunt.

Nouerat hoc Ioannes Baptista, nouerat, Ioannes inquam, quantum vestium luxus damnum animæ accerferet; idcirco è cameli pilis contextam zonam induit, vestes penitentis notas & symbola, assumpsit, atq; ideo à Christo laudari meruit. Propheta etiam, imo plusquam propheta, ab eodem nominatus fuit, quia & verbis & rebus prophetauit, quia ab Angelo prænuntiatus est, quia ab vtero matris prophetare cœpit, qui à prophetis originē ducebat, quia Prophetarum regem ac Dominum in Iordane baptizauerat; tum deniq; quod

Laudatur Ioannes ob vestium duritiem.

Eccl. 11.

Esth. 14.

plusquam Propheta.

quod suis ipse oculis vidisset, quæ alij nõ nisi in spiritu præviderunt. Atque in hoc laudum præconiorumque eius finem faciemus, & simul hanc æquo prolixiorẽ concionem terminabimus.

Peroratio.

Soluimus igitur iam difficilem hanc ac sublimem quæstionem, Auditores, ostendimus, Christum verum Messiam esse, Dei filium, ac mundi redemptorem: curnam igitur hæreticatum opinionum turbine quatimur, cur instar arundinis agitatur, denique cur in fide vacillamus? Cur SS. Trinitati, Iesu Christo Ioanni Baptistæ ac cæteris Prophetis non credimus? aut si credimus, cur quæ facienda præceperunt non facimus? quid ita torpescimus, desides & inertes sumus? quid tepescimus? quid ita in horas mutamur? Verum si Deum vestrum hoc Natali proximo recipere cupiatis, constantes estote, nolite instar arundinis ad omnem ventum moueri; pretiosis vestibus nolite insollescere; delicias & voluptates spernite. Vobis ipsis propheta estote, animæque vestræ aduentum Domini ad iudicium denuntiate.

Mittite, inquam, si peccati vinculis grannati estis, ad Christum duos discipulos, intellectum & voluntatem, & orate, vt surditatem, cæcitate, aliosq; defectus, quos peccatum inuexit, auferat, & omnes mortales euangelizetur. Sensus, inquam, vestros, cogitationes, voluntates, & opera, è mundo hoc ex inuia hac solitudine, ad Regem gloria, regem inuisibilem & immortalem destinate; & è mundi huius cavernis, & vitæ carceribus ad cælum, vbi Christus est in gloria Dei patris, in quo omnes spes nostra terminatur, desideria legate.

Quamobrem miserere nostri mundi Redemptor Christe, Messia ab omnibus expectate, misericordiæ fons & origo, afflictorum solamen, reorum asylum, miserorum refugium, nosque in gremium benignitatis tuæ excipe. Mundus hic, cheu tyrannorum more in nos sæuit, & Herodes est nobis; caro autem, noua quædam Herodias: ambo nos persequantur, captiuos detinent, instar mancipiorum nos habent, salutis nos nostræ amittendæ periculum adire cogunt.

Tom. I. Pars Hyemalis.

Tu autem defende nos Domine, rerum nostratum patrociniũ suscipe; tu inquam qui tot edis miracula, cæcis visum, surdis auditum, paralyticis membrorum vsum, mortuis vitam restituis. Dona, inquam, vitam tot miseris peccatoribus, lumen mentis tot rudibus & in ignorantie tenebris veſantibus, auditum tot peruiacacibus & surdis, qui nullum cõsultorem admonitorẽ que cupiunt admittere, tot etiã per errorum denia vagantes in rectam semitam reduci, eque siluẽscẽte hæreseõn via, ad veritatis tramitem compelle. Hæc scilicet Messia venturi signa sunt & characteres, ac certissima vitæ æternæ obtinendæ media, ad quam perducere nos dignetur mirabiliũ horum opifex Deus, Amen.

DOMINICA TERTIA ADVENTVS.

Partes.

1. *Cognitionem sui esse quam maxime necessariam.*
2. *De legatorum & mittentium ignorantia affectata.*
3. *De ignorantia Magistratus noxia Reipubl. ac de vitis mundi.*
4. *De voce clamantis.*
5. *De modestia Baptistæ.*
6. *De amore solitudinis, & carnis mortificatione.*

Miserunt Iudæi ab Ierosolymis sacerdotes & Lenitas ad Ioannem, vt interrogarent eum: Tu quis es? &c. Ioan. I.

FIGURA.

DE vs, cum, immorigero Saule reiecto, ^{1 Reg. 16.} nouum Israhel regem dare constituisset, Dauidemque pastorem ad id selegisset, Samuelem in Bethleem ad Isai legauit, vt ex filiis eius vnum in regem vngeret. Propheeta igitur cum in Bethleem venisset, & Eliab filiorum natu maximum, proceræ stature virum, generosum, cordatum, regnoque digna præditum forma vidisset, hunc a Domi-

F 40 sec.